

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „
V upravnihstvom prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 6 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.
Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.
Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I. 17.
Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 1.

V Ljubljani, v petek 2. januarja 1903.

Letnik XXXI.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v
upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravnništvo „Slovenca“.

Nagodba gotova.

Tantae molis erat! Malone šest let je
nagodba med Avstrijo in Ogrsko visela v
zraku. Imeti bi morali najboljši spomin, ko
hoteli naštetiti vsa posvetovanja, ki so se
v zadnjih petih letih vršila med avstrijskimi
in ogrskimi vladami. Osebito v minolem letu
so ministri skoraj vsak mesec romali mej
Dunajem in Pešto. Vsa stvar je dobivala že
skrivnostno podobo, ker svet niti do danes
ni zvedel, kakaj in kje so bile večje ovire.
Splošno prepričanje pa je bilo v Avstriji, da
je ogrska vlada skušala zavleči pravočasno
rešitev tega za skupno državo velevažnega
gospodarskega in političnega vprašanja in
tako uveljaviti Szellovo klavzulo, po kateri
naj bi se nagodba podaljšala le do 1. 1907.
S tem bi se Ogri zopet za korak približali
svojemu smotru, namreč razdelitvi skupnega
carinskega ozemlja, ki pomeni gospodarski
boj mej obema državnima polovicama.

In o čem sta se vladi skoro celo leto
pogajali? L. 1899 je avstrijska vlada s § 14.
uveljavila začasno nagodbo z Ogrsko, o ka-
teri pa avstrijski parlament ni razpravljal in
je tudi ne odobril. Dr. pl. Körber si je do-
ločil, kot prvo nalogo, da z Ogri dožene na-

godbo, katero bi mogel v avstrijskem parla-
mentu zagovarjati in ji pridobiti ustavno
odobrenje.

O carinskih tarifah sta se vladi že pred
meseci zedinili, nerešena pa so ostala še
razna načelna vprašanja, ki so v tesni zvezi
z nagodbo. Ta vprašanja se tičejo vinske
klavzule, priklade na žito za Tirolsko, av-
stro ogrske banke, konverzije skupne rente
itd. V čem so bila nasprotja, to javnosti ni
znano. Ta nasprotja so bila poravnana še le
na Silvestrov večer, torej ob zadnji uri. Še
v sredo popoldne so nam brzojavno poro-
čali z Dunaja, da so se pogajanja razbila in
da dr. pl. Körber in pl. Szell vladarju pred-
ložita ostavko. To bi bilo sedaj vrhunec
zmešnjav. Vsaka nova vlada bi zopet potre-
bovala precej časa, da prouči zamotana na-
godbena vprašanja, ki bi bila zopet v svoji
celoti predmet novih pogajanj. Mejem že
trkata na vrata carinski in trgovinski po-
godbi z Nemčijo in Italijo, ki sta mogoči le
na ustavno odobreni avstro-ogrski nagodbi.
Kak vtis bi napravljala naša država, ki bi
nasproti vnanjim državam stala brez orožja,
kakor ladije na morju brez jadra in krmila!

Zato so bila tridnevna pogajanja na Du-
naju v vsakem pogledu največje važnosti. V
torek in sredo sta bila oba ministerska pred-
sednika poklicana k vladarju, ki je opeto-
vano izražal odločno voljo, da naj se zedi-
nita. V sredo popoldne je hotel pl. Szell že
odpotoovati v Pešto »rebus infectis«, a bil je
zopet z dr. pl. Körberjem ob 6. uri zvečer
poklican k cesarju. Avdijenca je trajala tri
četrt ure, pa brez vspeha. Po avdijenca se
pl. Szell vrne v hotel Sacher z namenom,
da ob 10. uri 55 minut odpotuje. Kmalu pa
se premisli ter povabi v hotel ministerskega
predsednika in finančnega ministra. Ta zadnja
konferenca je trajala do 10. ure in v Silve-
strovi noči je bila nagodba gotova. Uradno
poročilo namreč pravi kratko: »Po več-
kratnih pogajanjih se je danes
vlada med obema državama zdelila, da sta us-
lišli z hodo in se poravnala za-
dne ovice sporazumljenja v
nagodbenem vprašanju.«

Opustimo vesko kritiko, dokler nagodba
ne zagleda bleda dné. Izražati bi pač mo-
rali veselje in zadovoljstvo, da sta vladi

»post tot discrimina rerum« ukrotili nsgod-
benega zmaja, ki je od l. 1897 stresal z re-
pom in strašil po Dunaju in Pešti, ko bi ne
poznali zgodovine zadnjih treh nagodb. Že
ob prvi nagodbi l. 1867 je rekel ogrski ve-
ljak: »Dosegli smo več, nego smo zahte-
vali«. In tako je avstrijska vlada podlegla
tudi pri naslednjih dveh nagodbah. Dr. pl.
Körber je opetovano v zbornici naglašal, da
bode od ogrske vlade zahteval lojalnosti ter
odločno branil avstrijske koristi. Ako se mu
je to posrečilo, potem je srečno končal vsaj
zadnji dan starega leta in more z večjimi
nadami zreti v bližnjo bodočnost.

Szell o nagodbenih vspehih.

Povodom novoletnega sprejema ogrske
liberalne stranke je ogrski ministerski pred-
sednik Szell osrečil svoje verne z nagovo-
rom, ki je pa bil to pot mnogo pomenli-
veji, kot druga leta. Ministerski predsednik
je bil namreč v položaju, da je sporočil
svojim somišljenikom o dovršeni nagodbeni
akciji ter odstranjeni silno akutni krizi. Rekel
je mej drugim to-le: Ravno kar prihajam iz
boja, ki se ni bojeval med strankami, marveč
le za mir in spravo, in v katerem ni ni-
kakega premaganca in nobe-
nega zmagovavca. Obe stranki
sta dosegli vspeh. Poražene so
bile le one težkoče ter predsodki, ki so
doslej ovirali spravo. Zmagovalna je bila
misel, da oni, ki so s skupnim vladarjem
in nerazrušljivo politiško vezjo navezani
drug na drugega, pravilno postopajo le
tedaj, če ohranijo potrebam primerno go-
spodarsko skupnost, če ne zahtevajo drug
od drugega enostranskih žrtv, marveč žele
le varstva mejsebojnih interesov. O na-
godbi sami sedaj govornik ne poda po-
jasnil, marveč, kar je po njegovem mnenju
naravnije, pred skupnim zastopstvom na-
roda. To poročilo bo pa pokazalo, da je
ogrska vlada znala varovati koristi Ogrske
in ni nišesar žrtvovala, čeravno se je pra-
vično ozirala tudi na drugo polovico. Vlada
bo dokazala, da odgovarja nagodba duhu
zakona iz leta 1899, in se ujema z dolž-
nostimi, ki jih je prevzel ministerski pred-
sednik. Govornik se je odločil, da v vsakem
slučaju stori konec gospodarskemu življenju
zelo škodljivemu negotovemu stanju, in
sedaj se veseli, da se je dosegla edinost.
Pripravljen je bil tudi na to, da popolno
samostojno uredi gospodarske razmere, če
bi ne bilo možno skleniti dogovora na pod-
lagi pravičnosti.

Italijansko časopisje o odpovedi trgovinske pogodbe.

Znani so številni koraki, ki jih je sto-
rila italijanska vlada, da se ne bi odpove-
dala od naše strani obstoječa trgovinska
pogodba, ki je zagotavljala Italiji nebroj
prednosti, posebno z ozirom na vinsko klav-
zulo. No, avstro-ogrsko vlada se ni mogla
ustavljati vsestranskemu opravičenemu pri-
tisku in tako je srečno prišlo do odpovedi.
Sedaj veljavna pogodba poteče z 31. de-
cembrrom tekočega leta. Lahom seveda to
ni všeč, a na zunaj nikakor nočejo pokazati
svoje velike nejevolje. Skoro vse italijansko
časopisje si drzne sedaj izjavljati, da je po-
godba mnogo več koristila naši monarhiji
nego Italiji, ter kaže mej drugim na uvoz
lesa in konj iz Ogrske. Celo vinski klavzuli
ne pripisujejo onih koristi, ki so jih faktično
imeli od nje. Priznavajo sicer, da so uvezili
mnogo vina čez avstrijsko mejo, a tolažijo
se s tem, da jim bo Francija v oblihi meri
nadomestila Avstro Ogrsko, ter da bi zvišala
carina na uvoz laškega vina največ škodila
Dalmatincem, ki brez primesi belih apulij-
skih vin sploh ne bodo prodali svojega vina.
Konec vsemu pa je nade, da Avstrija pri
razpravah o novi pogodbi loka ne bo preveč
napela ter da ne pride do gospodarske
vojske. — Vkljub »veliki koristi«, ki jo
ima baje naša monarhija, se Italijani vendar
boje, da ne bi jim naša vlada narekovala
trih pogojev ali pa celo ne sklenila po-
godbe. Tu se pač vidi, kdo ima koristi.

Položaj v Maroko.

Z bojišča pri marokanskem glavnem
mestu Fezu ni doslej še nikakih znami-
tejih poročil. Sultan Mulay Abdul Asis se
s svojimi zvestimi še sedaj nahaja v oble-
ganem mestu, ki mu poleg živeža primanj-
kuje občutno tudi dobre pitne vode. Po-
sodka se bo mogla ustavljati kapitulaciji le
še nekaj dni. Na pomoč prebivalstva se
sultan ne more zanašati, kajti javlja se, da
je že sedaj voljno priznati pretendentu,
vodjo upornikov Bu Amara, če bo prizanesel
mestu. Nekateri sicer sklepajo, da sultan še
ne izgubi prestola, ker ga tudi ni njegov
oče Mulay Hassan, čeravno je bil temeljito
poražen sredi svojih čet; pomisliti pa treba,
da so se razmere sedaj silno premenile in
da ni vladi zvesto niti uradništvo. Najbolj
zamerijo sultanu, da je dovolil naselitev
kakah 50 Evropejcev v Fezu ter preuredil
davčni sistem in s tem uradništvu zamašil
marsikak vir mestnih dohodkov.

Iz brzojavk.

Ruski zunanji minister grof
Lamsdorff je sinoči ob 9. uri 5 min.

LISTEK.

Svet slabo plačuje.

Stari Murovec je prišel zvečer na vrt
svojega gospodarja, ki se je raztezal koj za
vasio, in se usedel v slamnato hišico. Po-
časni je izpuščal v zrak oblaček tobakovega
dima, žalostne misli so ga navdajale.

Bil je že deset let v službi starega Bu-
lovca, pa še nikoli ni bil tako žalosten, ka-
kor uprav danes. Gospodar je hudo zbolel,
in to je dobrega čuvaja ne malo skrbelo.
Zelo žalosten je bil, njegovo lice se ni zjas-
nilo niti, ko je sedel na svojem priljublje-
nem mestu — pod milim nebom . . .

Kmalu so odmevali blizu čuvajevе hi-
šice urni koraki, nekdo se je bližal. Bil je
to sosed Jelenec, premožen kmet.

»Bog te živi, Matija. Zopet čuješ?« na-
govoril je starega čuvaja Jelenec.

»Bog daj, dober večer! Gotovo ste bili
pri našem gospodarju, kajne?«

»Zadel si, stari prijatelj! Vašemu go-
spodarju pa je zares slabo, mislim, da ga
bo kmalu poklical Bog. Pa čudno, da ni
starejšega sina doma. Kje pa je Tomaž?«

»Bržkone je šel po zdravnika — poglej,
vsaj gre ravno domov,« dejal je starček ter
pokazal na stezo, kjer se je bližala postava
nizkega, močnega moža.

»Kakor sem slišal, te Tomaž posebno
ne ljubi, Matija,« nadaljeval je Jelenec. »Če
gospodar umre, morda ti bo dal potni list.«

»Tega se ne bojim,« dejal je Murovec.
»Ljudje me dobro poznajo, povsodi me radi
sprejmejo za hlapca.«

»Gotovo, vsaj jaz bi te vzel takoj. Naš
France je lenoba, na vsak način ga bom
odpusstil, tebe pa vzamem, kadarkoli boš
hotel —«

»Pa sem se vendar že privadil pri Bu-
lovcu, toliko let mu že služim — — — O,
da bi se mu zdravje vrnilo! To bi me ve-
selilo več nego vse drugo na svetu. Pa ne
vem, — težko! Je že star, noge mu že
davno ne služijo, sape mu vedno zmanjkuje
— — — Reveži! Starejši sin Tomaž pa ne
more dočakati njegove smrti, da prevzame
kmetijo. Dve hčeri sta že omoženi, pa mlajši
sin — ? Ko bo jedenkrat vzrastel, bo dobil
polovico od brata, če ne bo preje umrl; vsaj
je tudi na smrt bolan.«

»No, Bog te ohrani, lahko noč, moram

že domov —« in Jelenec je stisnil desnico
poštenemu starčku čuvaju ter dostavil: »Če
se ti kaj zgodi, veš, kje boš z veseljem
sprejet!«

Kmet je odšel in Murovec se je zopet
zamislil.

»Bog obvaruj, da bi zatisnil oči stari
gospodar! Nastopil bi sin — in potem, oh,
nikar,« prevdarjal je v duhu. »Naklonjen mi
ni, to vem, kaj dobrega ne morem pričako-
vati od njega. Ne bo drugače, kakor da za-
pustim nesrečno hišo — tako, pa ne dru-
gače. Svet z nehvaležnostjo plačuje.«

Obmolnil je ter premišljal naprej.
Kmalu so ga pa zopet zmotili drobni ko-
raki. Prisopihal je majhni, sedemletni fant
in objel z obema rokama prijaznega, užalje-
nega čuvaja. Murovec je z ljubeznjivim usme-
vom poljubil sinčka — jedinko svoje sestre.
Oče mu je bil zgodaj umrl, mati pa kmalu
po očetu, in ubogemu otroku je ostal le
starček, ki je zanj zares po očetovski
skrbel.

»Stric, z gospodarjem je slabo,« nazna-
njal je starčku s prestrašenim glasom. »Kdaj
so poslali že po gospoda. Zdravnik je dejal,
da jutra ne dočaka. Pa to me je tako pre-

strašilo. Gospodar so bili tako prijazni in
dobri —.«

Stari Murovec mu ni mogel več odgo-
voriti. Solze so ga obile. Pušil je kakor za
stavo, le da bi otrok solz ne zagledal pri
njem, starem vojaku. Nazadnje se je pa od-
kril ter rekel:

»Veš kaj, fant, moliva zanj, da ž njim
naredi Bog po svoji vsegamogočni volji.«

Odložil je pipo, sklenil roke ter se pre-
križal. Istotako je storil tudi fant. Iz vasij
se je razlegalo uprav »Ave«. Danes je molil
stari Murovec in njegov ljubček še očenaš
za umirajočega gospodarja — —

Potem se je zaglobil v premišljevanje.
Njegovi spomini so tavalili v preteklosti.

Ko je bil prišel prvič v hišo, je bil go-
spodarjev sin Tomaž še majhen, komaj šoli
odrasel fant, pa že takrat bujne, razuzdane
narave. Oče ga je opominjal, svaril, pa nič
ni pomagalo. Tomaž je začel kmalu zaprav-
ljati. Kje je dobival denar, gospodar ni ve-
del. Konečno je zapazil, da se mu izgublja
iz žitnice veliko žita. Naročil je torej Mu-
rovcu, kaj po noči čuva.

(Konec prih.)

odpotoval z Dunaja proti Petrogradu. — Bolgarsko-rumunska trgovinska pogodba. Sbranje je včeraj ratificiralo podaljšanje trgovinske pogodbe z Rumunijo. — Košutovi in nagodba. Vodja Košut je izjavil svojim somišljenikom, da bo z vsemi silami nasprotoval nagodbi, če bo nasprotovala interesom dežele. — Zmaga vladnih čet v Venezueli. Po vročem boju so vstahi izgubili nedavno priborjeno mesto Barquisimeto ter San Carlos in Tinaquillo. Izgubili so 112 ubitih in 335 ranjenih. — Kriza na Portugalskem. Stališče kabineta je omajano. Kralj je imel v sredo dveurni razgovor z vodjo desidentov Franco. — Volitve na Japonskem se vrše 1. marca. Magnatska zbornica se snide šele pričetkom maja. — Kriza v Srbiji. Zunanji minister Antonić v kratkem poda ostavko. Predvčeranjem je nenadno odpotoval v Niš. — Češko-nemška sprava. Nemški poslanci s Češkega, ki pripadajo nemški ljudski, oziroma nemško-liberalni stranki in liberalnemu veleposelstvu, dojdejo danes na Dunaj, kjer bodo imeli predposvetovanje. Sodi se, da se jutri sestavita edinole pravna odseka za Češko in Moravsko. — Nemški carinski tarif potrjen. »Reichsanzeiger« objavlja z dnem 25. dec. potrjeni carinski tarif

Občinski svet ljubljanski.

Ljubljanski obč. svet je imel na Silvestrov večer svojo sejo, v kateri je poročal župan Hribar, da je poštno ravnanje, ki ga zahtevalo pri poštne uradu Ljubljana II. preuredbo od trg. ministerstva in da bo tudi odlok ministerstva sporočilo magistratu. Župan je dalje naznanil, da glede mesarjev, ki spravljajo svoje blago v Kolizeju, ostane vse pri starem in da bi bilo, kakor se razvidi iz dopisa dež. vlade, uvažanje prešičev iz okuženih krajev na Ogrskem v Ljubljano dovoljeno, ako bi imeli pri klavnici živinsko prekladišče in kontumačne hleve. Upravni odbor dolenskih železnic tega noče zgraditi na svoje stroške in s tem kaže, da nima pravega smisla za koristi dežele. To stališče upravnega odbora je tem bolj čudno, ker je dežela pripravljena iz garancijskega zaklada doplačati za to zgradbo. Župan je dejal, da se bo treba obrniti do dr. Tavčarja, ki je član upravnega odbora, da kaj stori v tej zadevi. (Tako mora župan vedno opominjati obč. odbornika in ljubljanskega drž. poslanca na njegove dolžnosti. Op. por.) Obč. svetnik Kozak se je čudil, da se v upravnem svetu že ni našel kdo, ki bi zastopal to zadevo, ker stvar je silno nujna. Obč. svetnik Predovič se je tudi oglasil ter povdarjal, da »prva instanca za prešiče je Ogrska«. Gosp. Predovič se je tudi izrazil, da dr. Tavčarja ni pri sebi. Posebi v to zadevo bi bila v prvi vrsti dolžnost dr. Tavčarja. (Obč. svetnik dr. Tavčar sploh redkokdaj pride k seji, in kadar ga ni, se niti ne opraviči.

Prošnji Marije Potočnik, posetnice hiše št. 5 na sv. Petra cesti za dodatno stavb. dovoljenje in privolilo do uporabe za dve prodajalnici, kateri jej je mestni magistrat prezidal in adaptiral, se ugodi.

Ljubljana v letu 1903.

Na to je prišel na vrsto proračun mestnega zaklada za l. 1903. Poročevalec g. Senekovič je navajal, da je redne potrebščine 633.947 K, izredne potrebščine 193.781 K (za 9081 K več nego lani), torej skupne potrebščine 827.728 K. Redno pokritje znaša 512.069 K, izredno pokritje 83.977 K, torej skupno pokritje 596.046 K. Nedoostatek v znesku 231.682 K se bo pokrila z 20 odstotno doklado na drž. davke, kar bo znašalo 222.000 kron, ostane torej nepokrita zneska 9682 K, kar bo pa treba pokriti z morebitnimi blagajniškimi preostanki, ali da magistrat šteti pri postavkah ali da se nekaj del, ki so označena v izrednih potrebščinah (n. pr. regulacija Vegovih ulic, naprava tlaka pri trnovski cerkvi) v l. 1903 ne izvrši.

G. poročevalec je povdarjal, da stanje mestne občine ni ravno ugodno, a tudi ne obupno. Z raznimi olupšavami mesta se bo odelej pač moralo čakati. Posebno naraščajo stroški ubožnega zaklada z ozirom na novi domovinski zakon. Za šolstvo ni postavljena tako velika svota, kakor bi moralo v interesu omike žrtvovati tako veliko mesto, kot je Ljubljana. G. poročevalec je namignil, da bo za zgradbo kanalov treba novega posojila. Na nas je ves proračun naredil vtisek, da je velik finančni nedostatek, ki grozi mestu, umetno zamašen in da se dolgo resnično slabo finančno stanje mesta ne bo dalo tako — mašiti. Iz proračuna se vidi, da ga utegne prevrniti vsako prekoračenje, in tega se bo pač težko ogniti.

Uprava v obče znaša skupno 271.568 K in se razdeli na funkcijske pristojbine županu v znesku 7280 kron, plače uradnikom in konceptnemu osebju 25.220 K, stavbnemu uradu 20.315 K, mestnemu komisarjatu 10.100 K, mestnemu knjigovodstvu

13.543 K, mestni blaginici 10.513 K, pisarnišnemu osebju 21.687 K. Strošek za redarstvo znaša 66.544 K, 307 K manj kot lani, kar je jako značilno; plače slugam znašajo 13.880 K, deputati in druge potrebščine znašajo 11.740 K, nagrade in podpore 3600 K, pokojnine in milostinje 27.760 kron, pisarniške in uradne potrebščine 21.326 kron, potni stroški 2800 K, za 300 kron več nego lani. Nočne patrulje in talije za prijetja 550 K. V tem oziru se bo zgodilo nekaj sprememb. Oskrbovanje jetnikov in potrebščine po ječah znašajo 1030 K itd. Za vrtnarstvo in gozdarstvo je v proračunu 5070 K. Prispevek k pokojninskemu fondu mestnih delavcev v znesku 2000 kron so štali. Na ta način se hoče ogibati mestni zastop deficitov, da hrani pri malih; naj bi le tudi pri »velikih« imel pravi smisel za varčnost. Pokritje uprave v obče znaša 11.720 K, primanjkljaj tega oddelka torej znaša 259.848 K.

Uprava mestne imovine zahteva potrebščine 39.317 kron. Za davke in vzdrževanje mestnih poslopij se potrebuje 23.278 K, mej temi je razsvetljava in vzdrževanje »Mestnega doma« 2500 K, za 500 kron več nego lani. Vzdrževanje topničarske vojašnice stane 3000 K.

Poročevalec je izrazil željo, da bi se, kadar se oddaja dvorana »Mestnega doma«, dobilo saj za stroške razsvetljave. — Pokritje tega oddelka znaša 528.543 K.

Ceste, ulice, trgi in sprehajališča.

Potrebščina znaša 125.430 K in sicer poprave in vzdrževanje cest 55.430 K, čiščenje mesta 32.000 K, razsvetljava 38.000 K. Finančni odsek je bil mnenja, da bo skoro treba popraviti razne trotoarje, a za to ni — mogel v proračun postaviti nobene svote. Obč. svetnik Šubic je naglašal, da je za razsvetljavo postavljena prenizka svota. Daljša debata se je unela pri točki o podeljevanju smeti. Podžupan dr. vitez Bleiweis je grajal sedanj način odpeljavanja, češ, da se smeti raztresajo in jih sapa pasantom donaša v obraz. Treba bi bilo, da bi vsak gospodar imel v veži železne zaboje za smeti. Stavil je resolucijo, naj se skuša dobiti dva praktičnejša voza in naj se policajem naroči, da nadzorujejo hlapce pri odpeljevanju smeti. G. Lenč je želel, da bi se dobilo nižje in daljša vozove, kakor so n. pr. v Zagrebu. To je priporočal tudi obč. svetnik Turk. G. Predovič je imel daljši govor. Rekel je, da je v Ljubljani »slabše kot v Turčiji«. (Oho klici!) Kadar se hoče v Ljubljani kaj narediti, se dela tako, kakor bi s šilom hoteli zabadati medveda. Sedanji vozovi niso za smeti, pravni bi bili k večjemu »za tle loviti«. Nepotrebno je, da bi gospodinje imele železne »kangle« za smeti (Klici: »Žaklje!«), pripravijo naj se samo primernejši vozovi. K vsakemu hlapcu naj se pridoda mestnega delavca, ki naj nadzoruje hlapca. Proti temu se je oglasil obč. svetnik Velkavrh, češ, da bedeta delavec in hlapec samo govorila, namestu pobirala smeti. Obč. svetnik Kozak je želel, naj bi se v Vodmatu večkrat pobirale smeti. — Pokritje tega oddelka znaša 67.152 K.

Zdravstvene in blagotvorne zadeve. Potrebščina 81.300 K, pokritje 8.000 K. Tu je omeniti posebno dohodka ljudske kopeli v znesku 6700 kron, ki je za 600 kron manjši nego lani. Občinstvo se te kopeli premalo poslužuje. V štirih letih so se stroški tega oddelka povišali za 42.907 K. Šolstvo, znanost in umetnost. Potrebščina ljudskega šolstva znaša 35.457 K, podpore raznim učiliščem 49.009 K, razni stroški 22.582 K. Mej raznimi stroški so: redna podpora »Glasbeni Matici« 3000 K (povišala se je za 600 K), »Narodni šoli« 400 K, dramatičnemu društvu 1200 K, filharmoničnemu društvu 400 K, družbi sv. Cirila in Metoda 1000 K, društvu Radogoj 700 K, slov. planinskemu društvu 600 K. Skupna potrebščina za šolstvo, znanost in umetnost znaša 107.502. Lichtenhurnovemu zavodu se je povišala za 200 K dotacija. Pokritje tega oddelka znaša 21.939 K.

Slovenščina in realka. Občinski svetnik g. Žužek se je spominal petdesetletnice tukajšnje realke ter šibal dejstvo, da se je takrat slovenščina potisnila v kot ter tako prezrla enakopravnost. Žalibog so se dobili nekateri odlični Slovenci, ki so kumovali tej slavnosti. Občina je žrtvovala za realko že več stotisoč kron, zato sme tudi zahtevati, da se razmere na realki uredé v smislu narodne enakopravnosti. Stavil je resolucijo, s katero občinski svet protestira proti preziranju enakopravnosti slovenskega jezika na realki in zahteva, da se razmere na realki uredé tako, da dobé Slovenci svojo pravico. Resolucija je bila sprejeta.

Učiteljsko in naprednjaki. Napredno učiteljsko je v tej seji dobilo neprijeten odgovor. Mestni šolski svet je zahteval, naj se raznim ljudskim šolam nakaže

nekaj svot, da si omislijo za poduk potrebni stvari. Občinski svet je vse dotične predloge odbil. Poročevalec je celó čutil potrebo, pikro ironizirati prošnjo, da bi se za vse ljudske šole naročil en mikroskop, da je nonsens, da bi učitelji »mikroskopirali«. Posebno živahna debata se je unela pri prošnji, naj bi se vsaki javni mestni ljudski šoli dalo 25 K za učiteljsko knjižnico. Poročevalec g. Senekovič je dejal, da po zakonu taka knjižnica ni potrebna in da se itak daje podpora okrajni učiteljski knjižnici. Župan Hribar je bil odločno proti temu, da bi se podpirale »take zakotne knjižnice«, in je dejal, da se hoče s tem učiteljsko znebiti naloge, da bi samo prispevalo za knjige, ter hoče stroške zvaliti na bremena mestne občine. Občinski svetnik Dimnik je povdarjal, da se gre tu za nabavo teoretičnih knjig, ki se rabijo na vseh šolah. Ljubljana daje za okrajno knjižnico itak najmanjši prispevek (!) mej vsemi okraji na Kranjskem. Obč. svetnik dr. Požar je bil mnenja, da je dovolj, ako se podpira okrajna učiteljska knjižnica. Župan Hribar je dejal, da se morda utegne dobiti večina za zvišanje podpore okrajni učiteljski knjižnici. Občinski svetnik Dimnik je nato stavil predlog, naj se podpora okrajni učiteljski knjižnici zviša na 300 K. Povdarjal je, da se na deželi več dá za take knjižnice. Občinski svet je odklonil podporo za učiteljske knjižnice na posameznih šolah, odklonil pa je tudi vsako zvišanje podpore okrajni učiteljski knjižnici. Učiteljsko ima res požrtvovalne, odkrite prijatelje šole v naših naprednjakih.

Ukovina bo odpravljena? Obč. svetnik g. Šubic je stavil resolucijo, naj bi se pri sestavi proračuna za l. 1904 odpravila ukovina. Proti je govoril g. Velkavrh, ki je dejal, da premožnejši meščani lahko utrpé ta strošek. Predlog obč. svetnika g. Šubice je bil sprejet. Župan je dejal, da bo odpadlo s tem mestu okoli 3000 K.

Vojaška nastanitev. Potrebščina znaša 4437 K, pokritje 5307 K.

Raznoterosti. Potrebščina znaša 4440 K, pokritje 500 K.

Pri izrednih potrebščinah je posebno omeniti, da bo moralo mesto plačati, ako ne dobi olajšav, za potresno posojilo prvi obrok 51.825 K. Izredna potrebščina znaša 193.181 K, izredno pokritje 83.977 K. Za napravo tlaka in kanala pri trnovski cerkvi se odobri proračunski strošek 3500 kron. Za vravno Vegovih ulic se je določilo 4000 kron, za trotoar v Kopitarjevih ulicah in v spodnjem delu Resljeve ceste 3500 K.

Za slovensko vseučilišče. Poročevalec g. Senekovič je pri točki prispevek k ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani predlagal, naj se mestni magistrat še enkrat obrne do vlade z zahtevo, da se v Ljubljani ustanovi vseučilišče, in navede tudi vse vzroke, ki govoré za to. Predlog je bil soglasno z navdušenjem vsprejet.

Uvodom poročila omenjene predloge finančnega odseka v pokritje primanjkljaja je obč. svet sprejel. Mestne doklade so proračunje na 222.000 K. Tako znaša mestna užitnina 93.268 K, posebne mestne priklade 157.000, povračila klavničnih pristojbin od loterijskega posojila 11.000 K, gostščina 87.000 K, tržna štantnina 400 K, mestni lov 740 K, mestna ledenica 200 K, mestne pristojbine 13.000 K, pasji davek 5700 K, namestščina od portalov in razložb. Omenjamo, da se društveni godbi to pot zopet ni nič določilo. Poročevalec g. Senekovič je izrekel obč. svet zahvalo.

Gospod Jožef Turk — anti-semit. Občinski svetnik gospod Turk je podrezal v stvar, za katero bi se moral brigati v prvi vrsti trgovski gremij. G. Turk je interpeliral:

Usojam si gospoda župana vprašati, ali je njemu oziroma obrtni oblasti znano, s kakšno pravico se naseljujejo po ljubljanskih hotelih židi, ki prodajajo in razobešajo svoje blago po hotelskih vežah. Sedaj prihajajo ti židi tako pogostoma v Ljubljano, kakor gobe na travnikih, v škodo ljubljanskim trgovcem in obrtnikom. Ti židje so tako predrzni postali, da imenujejo po javnih lokalih slovensko občinstvo »Slavisches Gesindel«. Prosim gospoda župana, da obrtna oblast strogo gleda pri podelitvi takih obrtnih listov na te vrste ljudi, in sploh takim umazanim konkurencam, katere so našim domačim trgovcem in obrtnikom v škodo, sploh vsak obrtni list odklanja.

Gospod župan je odgovoril g. Turku, da proti izdaji obrtnih listov se ne more nič storiti, dotični prodajalci smejo obešati po vežah, a prodajati le v to določeni sobi. Ako kdo psuje slovensko narodnost, naj se naznanito policiji, kigabo naučila, kako je treba respektirati večino prebivalstva.

Stavba obrtné šole. Na interpelacijo gospoda Seuniga v tej zadevi je odgovoril gospod župan, da so neutemeljene govorice, da se poslopije za obrtno šolo na bo gradilo v šentjakobskem okraju. Stavbiše je že kupljeno. Načrti so pri notranjem ministerstvu. Ko bo deputacija občinskega sveta na Dunaju radi potresnega posojila, bo storila tudi v tej zadevi korake.

Županova čestitka. Koncem seje se je župan ozrl na delovanje občinskega sveta v preteklem letu. Delo je sedaj županu že jako olajšano. Vračajo se razmere, kakršne so bile pred letom 1895. Od letošnjega leta naprej bo županov precej lahko, v prejšnjih letih pa ni bilo tako lahko. Omenjal je akcije, da se nakupi Grad, premostitve pokopališča, kar bo v kratkem rešeno, preureditve kolodvora, novega poslopija za hranilnico, nove ceste na barju. Čutil je potrebo, podtikati obstrukciji v deželnem zboru, da se ni osušilo barje. Gospod župan mora dobro vedeti, da so načrti zastareli in jih je treba bistveno prenarediti. To je glavni vzrok poleg drugih, a ne obstrukcija. Take županove opazke so že neslane!

V nadaljnjem govoru je dejal, da se bo kanalizacija spopolnjevala; omenjal je shoda slovenskih časnika, ki praktično kaže svoje nasledke v tem, da Rusi in Čehi številneje hodijo v naše kraje. Poslovne številke magistrature so se zmanjšale od lanských 49.000 na 48.320. Nerešenih je ostalo samo 473. Župan je izrekel zahvalo vsemu uradništvu, v prvi vrsti svojemu namestniku gospodu Vondini, tajniku gospodu Lahu in referentom. Od vlog jih je bilo dve tretjini prenešenega delokroga. To kaže, da je skrajni čas, da se občine glede tega od države odškodujejo. V ministerstvu se baje že izdeluje načrt v tem oziru. Š časom bo treba večjih stroškov za ubožce, ker tako beraško, kakor Ljubljana, malo katero mesto skrbi za svoje uboge. Končno je želel vsemu prebivalstvu, ki je blage volje, veselo novo leto. Župan je dejal, da je v blagajnici preostanka koncem leta 48.613 K.

Ostale točke dnevnega reda pridejo na vrsto v prihodnji seji.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. januarja.

Umrl je včeraj popoldne č. g. Janez Šlakar, župnik v St. Gotardu. Pogreb bode jutri v soboto ob 10. uri. Pokojnik je bil rojen dne 19. aprila 1852 v Kamniku, v mašnika posvečen 13. avgusta 1877. Služboval je kot kapelan v Gorjah, na Vrhniki, v Boštanju in na Bohinjski Bistrici, odkoder je prišel za župnika v St. Gotard leta 1891. Zadnje dni mu je bil v pomoč poslan častiti gospod Janez Gnidovec. N. v m. p. — V Trstu je umrl znani rodoljub voleposestnik Franje Žitko. Pogreb je bil danes dopoldne. Blag mu spomin!

V pokoj je stopil deželni tajnik gosp. Jožef Pfeifer. S tem izgubi dežela enega najboljših svojih uradnikov, ki je neumorno deloval skoro 45 let.

Učiteljske vesti. Učitelj V. Zwick, Žabnicah je imenovan za nadučitelja v Gorjah. — Gdč. Božena Serbec, do sedaj učiteljica na višji dekliški šoli v Ljubljani, je imenovana za učiteljico francoščine na c. kr. višji dekliški šoli v Pulju.

Učiteljsko in naprednjaki. V občinskem svetu ljubljanskem je bila predvčeršnjim zanimiva debata, v kateri se je zopet posebne jasno pokazala ljubezen liberalcev do učiteljskega. Želja učiteljskega obč. svet ni prav nič upošteval. Učiteljsko se res dobro izplača, da slepo drvi za liberalno stranko. Stališče obč. sveta ljubljanskega je presedalo celo ponižnemu g. Jakobu Dimniku, ki je posegel v debato, seve — brezuspešno. Tu se vidi, koliko se liberalci ozirajo na »učiteljske zastopnike«. Obširnejše poročamo o tej zadevi v poročilu iz občinskega sveta.

Prestavljen je c. kr. davčni pristav g. Ferdinand Kocuvan iz Maribora v Gleisdorf.

Volitev župana. Sv. Križ pri Kostanjevici: Dne 31. grudnia 1902 je bil izvoljen novim županom občaspoštovani somišljenik katol. narodne stranke g. Janez Kerin, posetnik pri Sv. Križu. — To naj bo novemu županu v zadoščanje za krivične napade v »Slov. Narodu«.

Umrl je v Celju bivši župan g. Gustav Stiger.

Zaročila se je gdč. Ema Vavru z g. A. Drofenikom, davčnim adjunktom v Mariboru.

Prvi slovenski zdravnik na Koroškem. Vrhlo slovenski rojak, gosp. doktor vsega zdravilstva, Vinko Hudelist, doma iz Enoljevsi pri Velikovu, naznanja z Dunaja, kjer se sedaj mudi v popolnitem svoje strokovne izobrazbe, da se bo začetkom meseca sušča 1. 1903 stalno naselil v Velikovu kot praktičen zdravnik.

Zbirališče celovških Slovencev. Zadnji „Mir“ poroča: Slovenski celovski klub je doslej 18 let imel svojo sobo pri »Sandwirtu«, kjer so se slovenski rodoljubi zbirali. Iz raznih tehničnih vzrokov se je moral sedaj klub preseliti, in ti tehnični vzroki nam kažejo tudi povod, da svojim somišljenikom in Slovencem sploh to gostilneno ne moremo več priporočati. — Dobili smo pa prostorno sobo, katero že poznajo taisti, ki so obiskovali letošnje družbinske večere, in sicer pri gosp. Cavniku v Lidmanskijevih ulicah pri »zlatega studentu«, kjer se bomo zbirali vsako sredo ob 1/8. uri zvečer. Poseben vhod z dvorišča na desno. Vino je izvrstno, pivo prav dobro, jedila okusna in po ceni. Vabimo uljudno na mnogobrojno obiskovanje našega kluba slovenske rodoljube z dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec.

Učitelj pod nadzorništvom orožništva. Z Roba se nam piše: »Slovenec« je objavil neko povsem resnično notico o orožniku iz Vel. Laš. Slavno orožništvo je opisnika iskalo in ga našlo v osebi učitelja. Dotični g. orožnik je pri tukajšnjem županstvu naglašal, da bode učitelja navil, ako ne rekliče. Povzdignil se je menda do nadzorov, ker izprašuje šolske otroke o učiteljevem postopanju v šoli. Zatrjuje se tudi, da je slav. orožništvo dobilo poseben ukaz, naj pazi na neko povsem pošteno hišo. Mi bi tega ne verjeli, ko bi ne vedeli iz najzanesljivejšega vira, ali se sme orožnik muditi v zasebni hiši dve uri, ako je na patrulji.

Časnikarstvo. V Beljaku prične z novim letom izhajati nov nemško-nacionalen časnik »Neue Nachrichten«. Uređoval ga bo sedanji urednik lista »Kärntner Nachrichten«, znani Prettenhofer.

Ptujski župan Ornig se ni udeležil prve seje štajarskega deželnega zbora, ker njegova pravda s Kalhbergom še ni končana.

V novomeški župniji je bilo minolo leto rojenih 47 otrok, 25 možkega in 22 ženskega spola.

Pojasnilo. Poročajo nam, da v štaj. dež. zboru ni posl. Žičkar, kakor smo posneli po »Tagespostu«, ampak posl. Vošnjak predlagal, naj se na Spod. Štajerskem, in sicer v slovenjegraškem okraju ustanovi kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom.

Novoletna veselica litijske šolske mladine. Novo leto prinese litijski šolski mladini dne 4. januarja lepo veselico z bogatim vspešnim, kakor posnamemo iz vabila k veselici, katero priredi litijska šolska mladina v prostorih g. Jurija Oblaka v Litiji. — Vspešni: 1. Pozdrav. 2. Silvin Sardenko: »Božična povest«, deklamacija. 3. Silvin Sardenko: »Betlehemske Benjamin«, igrokaz. 4. »Moj dom«, dvoglasni zbor. 5. Simen Gregorič: »Veseli pastir«, deklamacija. 6. »Sarafan«, petje s spremljevanjem glasovira. 7. Silvin Sardenko: »Jurčev košček«, deklamacija. 8. Parma: »Mladi vojaki«, petje s spremljevanjem glasovira. 9. Božično drevo. To bode krasno ozaljšala in obogatila narodo in mladinsko ljubne litijske gospe in gospodične. — Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: prvih šest vrst po 1 krono, druge vrste po 60 h, stojišča po 50 h. — Dohodek veselice ima blag namen. Ustanoviti se namerava kuhinja za one revne otroke, ki so opoldne brez vsacega kosila. Z ozirom na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi najljubše vabi odbor.

Drsališče celjskih Nemcev. Iz Celja se poroča: Celjski Nemci so si sredi zime izkopali na vojaškem vežbališču novo drsališče. Pa kakor povsod, so se tudi tukaj s svojo bistrumnostjo izkazali. V najhujšem mrazu spravljali so vodo na to drsališče. Ko pa je prišlo toplo vreme, jim je voda izginila — ker so tla peščena. Kako je že tista pravljica o Lemberžanih?

Smrt mlade pljanke. Z Vranskega poročajo, da so našli v Ločici v neki mali

vodi utopljeno Ivano Lebeničnik, 17 letno dekle, doma iz Zaplanine v fari Št. Gotharda. Nesrečno dekle je neslo z Vranskega špirit domu za žganje in se ga je bila napila. Domu gredeči je postalo slabo, ko je hotela steklenice, v katerih je že manjkalo špirit, z vodo napolniti. Čuj te, kaj dela žganje! S strahom moramo gledati v prihodnost, če se bo žganje pitje tako razširjalo. Na glavni cesti proti Kranjskemu je je skoraj v vsaki hiši žganjarja. Ni potem čuda, da se že otroci navadijo žganje piti, da so otroci slaboumni, slabotni, blede in ljudje že v mladih letih udani najgršim pregrehom.

Aretirana trgovska pomočnika. Trgovca Blau v Mariboru je opazoval. da njegova komija Tomanič iz Hajdine in Šuler iz Gradca postajata vsakokrat bolj okrogla, kakor navadno, ako zapuščata trgovino. Dokazalo se je, da sta nosila blago seboj. Sedaj sta je pod ključem.

Razpisana služba. Služba uradnega sluga je razpisana v področju okrožne sodnije v Mariboru in Celju. Prosilci morajo biti vešč slovenskega in nemškega jezika in morajo svoje lastnoročno pisane prošnje doposlati zgoraj navedeni okrožni sodnji.

V Ptujju je umrl mornarski nadkomisar g. Ant. Dvoršak.

Primorski inženirji bodo 11. t. m. imeli shod v Trstu v zadevi naslova za inženirje.

Nesreča v telovadnici. Gimnazijec Utschler, ki se je v Gradcu ponarečil pri telovadbi, je umrl. Bil je dvakrat operiran.

II. seja pripravljalnega odbora za dež. učit. konferenco 1903. V seji dne 23. dec. m. l. se je overoveril zapisnik I. seje. Določil se je na podlagi referata L. Jelenca poslovni red za pripravljalni odbor in poslovni red za dež. učiteljsko konferenco, o katerem je poročal c. kr. ravnatelj Levec kot načelnik odbora za sestavo poslovnika. Doprila se je generalna debata o poročilu nadučitelja J. Toman o pouku v slovnici, o poročilu J. Bernota o računstvu v ljudski šoli, kakor tudi o poročilu učitelja Gregorina o učnem načrtu za enorazredne ljudske šole s poldnevnim poukom. O teh poročilih se bode v prihodnji seji dne 21. jan. 1903 vršila podrobna debata. Učitelj Fr. Gärtner je poročal o predpripravi za razstavo učil o priliki dež. učit. konference. V prihodnji seji se bode obravnavalo o že omenjenih predmetih in o učnem načrtu za enorazredne ljudske šole s celodnevним poukom. Razven tega bode poročal nadučitelj J. Toman o učnem načrtu za dvorazredne ljudske šole s poldnevним in celodnevним poukom. Dalje so se razdelili tudi referati o učnem načrtu za tri-, štiri- in petrazrednice odbornikom: Gregorač, Šega, Jelenec.

Nov tamburaški zbor na Koroškem se je ustanovil v Šmihelu nad Piherkom in nastopi javno še tekom tekočega meseca.

Tovarna pogorela. Iz Poljčan se poroča: Na sveti večer je deloma pogorela Neussova tovarna za stole. Z delom se je prenehalo opoldne. Ogenj se je zanetil v onem delu, kjer je stal parni stroj. Proti noči se je naenkrat razvil velik požar. Pogoreli so oni deli tovarne, kjer so bile peči za mehčanje lesa in priprave za njega zvijanje v razne oblike, stružnice in drugi stroji za izdelovanje stolov, slednjič oddelek s parnim strojem. Požrtvovalni delavnosti pekelske požarne brambe se je po nekaterih urah posrečilo omejiti ogenj in tako zabraniti veliko nesrečo. Tovarnar je sicer dobro zavarovan, toda izgubo imajo okoliški delavci in delavke, ki so imeli četudi majhen, vendar reden za služek v njej. — Graje vredno je, da bi bilo pri tovarni nobenih varnostnih priprav, kar je povzročilo sedanji požar, ki bi bil lahko postal jako osodopoln za pekelsko obdino.

Veliko železniško nesrečo preprečil. V torek 30. decembra je vodil ljubljanski strojevodja g. J. Velkavrh, rojen Ljubljancin, tovarni vlak šte. 147. Med postajama Grinjan in Sv. Križ je zapazil, da je sosedni tir z zemljo zasut, ker je od tržaškega mestnega vodovoda počila cev in je voda na vnanjem tiru meter visoko in 8 do 15 metrov na dolgo zemlje nanesla. Dasiiravno je bila že tema, je vendar to opazil in peljal dalje kakih 500—600 metrov do postaje Sv. Križ. Ondi je vlak ustavil. Ker sta ond dva čuvaja, povedal je obema, kaj je videl in da ne smeta nobenega vlaka od tu dalje pustiti naprej, potem pa je zopet peljal do Nabrežine. Ko je g. Velkavrh na postaji Sv. Križ ustavil vlak, je bilo samo

8 ura, ob 8. uri 1 min. pa pride italijanski brzovlak šte. 4 c. z Nabrežine. Ako bi strojevodja g. Velkavrh ne bil zapazil zgoraj omenjene poškodbe na brzovlakovem tiru in pravočasno ne naznanil, bi se stroj brzovlaka zaril v zemljo, skočil tira, vozovi bi se nakupili, prevrnil ali se celo popolnoma zdrobili. Tako bi večina potnikov, akoro samih Italijanov, našla žalostno smrt, ali pa bi bili težko poškodovani. Brzovlak je pripeljal do postaje Sv. Križ, ond se je moral ustaviti in čakati povelja. Čez pol ure je moral stroj vozove po istem tiru, po katerem je prišel, tirati nazaj do Nabrežine in potem po drugem tiru peljati proti Trstu.

40.000 kron znaša glavni dobiček Dunajske loterije umetno obrtniškega društva. Žrebanje bo nepreklicno dne 15. januarja 1903.

Ljubljanske novice.

V proslavo petindvajsetletnice vladanja sv. očeta Leona XIII. je priredilo včeraj katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani v »rokodelskem domu« prav lepo slavnost. Udeležili so se je presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič, kanonika gg. T. Kajdiž in Iv. Sušnik ter toliko število prijateljev in podpornikov društva in drugega občinstva, da je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Vse točke bogatega vspešnega so se prav točno izvršile. Velik utis je napravila že precej prva točka, namreč veličastna P. Pielova himna: Slavnostni zbor ob 25-letnici papeževanja sv. očeta Leona XIII. Vrhlo pevci so peli z navdušenjem in pravim umevanjem pesmi. Prav s pohvalo je sprejelo občinstvo samospjev g. Heybalov: Oče Kolping, hvala Tebi! — Po dovršenem pevskem in glasbenem delu je predložil slavnostni govornik Leona XIII. kot vzvišen vzor katoličanom. Po govoru je rokodelsko društvo dalo svojemu navdušenju za sv. očeta duška s tem, da je venčalo soho sv. očeta in zapelo papeževo himno. Nato so presvetli knezoškof v lepih besedah pokazali, kako nam je božja previdnost dala in kako nam ohranjuje Leona XIII. Potrebno je, da se vedno navdušujemo za sv. očeta in za sv. cerkev, da jej ostanemo zvesti tudi v vseh nadlogah in bridkostih. Konečno so se zahvalili rokodelskemu društvu in njega predsedniku konz. svetniku J. Gnjezdzi za prireditev lepe slavnosti. — Sklepa točka vspešnega je bila uprizoritev igre: Sinovo maščevanje. Igra je bila dobro naučena in vse glavne vloge spretno porazdeljene, tako da je občinstvo prav zadovoljilo. — Vsa slavnost se je dobro posrečila in je bila primerna vzvišenemu namenu.

V otroškem vrtcu pri uršulinkah v Ljubljani je bila včeraj o 1/5. uri popoldne prav priščena božičnica, ki je naredila malim deklicam neizmerno nedolžnega veselja. Poleg bogato razsvetljenega božičnega drevesca so bile prirejene jaslice kot živa podobica. K Jezuščku v jaslicah so prihajale deklice posamezno in v skupinah in prinášale svoje darove. Občudovali smo, kako jasno in lepo so govorile svoje prošnje nebeskemu Detetu in kako ubrano so mu tudi v pesmih izražale svoje želje. Prav zadovoljni smo bili z vso uprizoritvijo, kakor tudi otročiči, ki so bili konečno vsi obdarovani, deloma z obleko in čevlji, deloma s pecivom in igračami. Božičnice so se udeležili presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič, nadzornik A. Maier in več gosp. ki so poleg drugih dobrotnikov pripomogle, da je bilo toliko deklic obdarovanih.

Veselica št. peterske ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda, ki se bode vršila dne 4. t. m. v Narodnem domu, obeta biti, kakor je razvidno iz vabil in plakatov, prav zabavna in zanimiva, in opozarjamo na isto vse prijatelje in dobrotnike te prekoristne družbe. Družba se nahaja v silnih denarnih stiskah, hajd torej dne 4. januar. v Narodni dom in »mal položaj dar domu na oltar.« — Začetek veselice je ob 6. uri zvečer. Vstopina 40 vinarjev, otroci prosti.

Tatvine. V sredo dopoldne je prišla delavčeva žena S. k urarju Rudolfu Kolarju na Karlovske cesti št. 8, in je zbirala ure. Ko se je Kolar za nekoliko časa odstranil iz sobe, mu je S. ukradla srebrno uro in odšla. — Francu Pocku, gostilničarju v sv. Florijana ulicah sta danes ponoči dva Prusa ukradla zlato verižico in uro. Prusa sta bila livarja in sta v Pockovi gostilni prenočevala. — Ivanu Vileji, slugi na državnem kolo-dvoru v Sp. Siški, je bil na glavni pošti vkrađen dežnik.

Lačna sta postala ponoči dva pisarja in sta prišedša domov, hotela imeti od svoje gospodinje kruha, in ker tega nista dobila, sta začela v stanovanju razbijati in sta razbila dve posodi za cvetlice in več podob iz gipsa in šipe. Kričala in razgrajala sta tako, da so bile vse stranke v dotični hiši po koncu.

S steklenico po glavi. Ključarja Franc Gorjanc in Franc Senčar sta se predvčeraj-

šnjim v gostilni Ivane Osvirk v Kolodvorskih ulicah pri kvartanju sprla in stepala. Senčar je hotel s steklenico vdariti Gorjanc, ta pa se je umaknil in udarec je dobila po glavi gostilničarica, ki je ravno v tem hipu pristopila, da bi napravila mir. Ivana Osvirk je težko poškodovana.

V Šiški so se včeraj vojaki med seboj stekli.

Celo noč slovo jemal. Sedemnajstletni vajenec v Samassovi tovarni I. F. je jemal celo noč slovo od starega leta in je prišel še le proti jutri domov. Mati ga je vsled tega posvarila in mu rekla, da naj gre v cerkev, kar pa je fanta tako razjezilo, da se je lotil matere, jo prijel za vrat in jo davil. Mati je klicala na pomoč, na kar so prišli ljudje in jo rešili iz rok silovitega sina.

Zaradi kart sta se sprla v Babičevi kleti delavec Rajmund Dežman, Karolinska zemlja št. 16 in čevljar Alojz Rastohar. Slednji je vrgel prvega iz kleti in mu prisolil par gorkih zaušnic.

Društvena godba koncertuje dne 3. t. m. zvečer ob 9. uri v »Narodni kavarni«. Vstopnina prosta.

Huda mesarica Predvčerajšnjim je prišla kuharica Franciška Vesel v Šiški drevored k mesarici N.S. kupiti špeha. Ker kuharica ni hotela vzeti kos špeha, katerega jej je ona odrezala, vzela je mesarica dežnik in udarila kuharico tako po roki, da je krvavela.

Brezvesten prodajalec premoga. Predvčerajšnjim so zasodili nekega prodajalca premoga, ki je prodajal premog v neplombiranih vrečah. V vsaki vreči je manjkalo po 2 kg. premoga.

Napad pred gostilno. Delavec Andrej Jager, Cesta na Loko št. 2 in Gabriel Hinterschweiger, hlapec, Opekaraka cesta šte. 7, sta včeraj zvečer pred Stružnikovo gostilno v Konjušnih ulicah pričakala kurjača Jakoba Tekavca, ga prijela in vrgla ob tla in Jager ga je udaril s kamenom po nosu, da se mu je takoj vili kri. Tudi hlapec Franc Račič, ki je prihitel Tekavcu na pomoč, jo je dobil s kamnom po glavi. Jagra in Hinterschweigerja je policija zaprla.

Napad. Včeraj zvečer sta dva delavca v Trnovem napadla kleparja Frana Jenkota in Angelo Nemes in ju pretepla.

Konj splašil. Predvčerajšnjim se je na dvorišču pri hiši št. 26 na Poljanski cesti splašil hlapcu Ivanu Koračinu konj in mu ušel na cesto. Dirjal je po Poljanski cesti na Ambrožev trg, kjer ga je vstavil policijski stražnik Sitar.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče. Prvi dan v novem letu smo čuli na slovenskem odru v četrti letošnji sezoni »Prodano nevesto«, v kateri nam je bila nova naša primadona gospa Hanuš-Svobodova v vlogi Hlaženke. Popoldne pa se je predstavljala burk »Lumpacij Vagabund«. Gledališče je bilo obakrat dobro obiskano.

Društva.

Piše se nam: V Tomaju v »Elizabetišču« priredile so 26. decembra naše vrle častite šolske sestre krasno božičnico v proslavo 25letnice vladanja sv. očeta papeža. Deklice so nastopile na odru povsem izvrstno kakor izvežbane igralkice. Vrstile so se po vspešnem čestitke k novemu letu, deklamacije v proslavo sv. očeta Leona XIII. Žive podobice deteta v betlehemske hlevu, in naposled igra »Pred vhom v nebesa«. Sv. Peter in sv. Mihael, ki vsprejemata »beračico in kraljico«, nedolžno deklico, usmiljenko sestro, žalujočo vdovo itd., a odvrne od vrat nebeskih sv. Peter pijančka, ki je krepko potrkal ter kakor »mučenec« zahteval vhod v nebesa, ker je smrtno ranjen v poboju s tovariši pred časom pustil življenje, in svojo kri prelil.

(Katol. slovensko izobraževalno društvo v Smartnem) priredi dne 6. jan. 1903 ob 3. uri pop. v svojih društvenih prostorih v Stražišču pri Korošcu veselico z naslednjim vspešnim: 1. Junak iz Like, koračnica. Svira mestna kranjska godba. 2. Ant. Nedved: Naša zvezda, poje društven zbor. 3. Šaljivi govor. 4. V. Vlasak. Venec slov. narodnih pesmij. Svira mestna kranjska godba. 5. J. Laharnar: Kadar mlado leto, poje društven zbor. 6. C. Langer: Sira mamica. Svira mestna kranjska godba. 7. P. Hugolin Sattner: Opomin k petju, poje društven zbor. 8. Tombola. 9. Ispol: Hvalaške pesmi. Svira mestna kranjska godba. 10. H. Reinhard: Solo na rog. 11. Dr. Benjamin Ipavec: Slovenska dežela, poje društven zbor. 12. Koračnica, svira mestna kranjska godba. Vstopnina: za ude društva 10 kr., za neude 20 kr. Preplačila in dobiki za tombolo se hvaležno sprejemajo. Odbor.

(Vabilo na veselico) katera se bo vršila v prostorih gostilne Antona Zajca na Bistrici pri St. Rupertu, s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora »Kat. izobraževalnega društva« na Mirni, na praznik svetih treh Kraljev, ob 4. uri popoldne.

Prosta zabava. Vstopnina prosta. Somišljeniki vladno povabljeni! Anton Zajc, gostilničar.

(Iz Gorij pri Bledu) se nam piše: Prav lepo zabavo nam je priredila na sv. Štefana večer dekliška Marijina družba z igro „Sv. Terezija“. Vse igralke so prav dobro pogodile svoje vloge. Tudi s petjem smo bili zadovoljni. Najbolj pa nam je ugal „Bur“, ki je v dolgi pesmi pripovedoval, kako so Angleži „bikali“ v Južni Afriki. Hvala vsem za njih trud in želimo kmalu opet lepega večera.

Darovi

Poslani našemu uredništvu.

Za škofove zavode: Dekliška Marijina družba v Gorjah mesto venca na grob Ivane Poklukarjeve, kumice društvene zastave, 10 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Duhovniki iz selske doline 17 K. — Mohorjani v St. Vidu nad Valdekom 2 K. — Gospod Ivan Novak, trgovec, Dole pri Litiji, 1 K. — Gospod Simon Gregorčič, vikar v Breginju, 10 K. — G. Fr. Kadunc, župnik v Krašnji, 10 K. Bog plačaj!

Umrli so:

28. decembra. Ivan Borovsky, slikar, 85 let, Erjavčeva cesta 4. Cystitis Marasmus.

29. decembra. Marija Sušteršič, strojevodja hči, 5 mes., Cesta na loko, 13. prirojena slabost. — Marija Rozman, delavka, 40 let, Radeckega cesta 11, sekundarna nebst, črevesni katar.

30. decembra. Karol Mihelč, tesarjev sin, 11 mes., Strelške ulice 15, Hydrocephalus chron.

V bolnišnici:

27. decembra. Jera Pogačnik, kajzarjeva žena, 36 let, Ruptura uteri, Amaemia acuta.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 2. jan. Jutri se prično pravne konference mej Čehi in Nemci. Tu je že mnogo nemških poslancev s Češkega. Danes so imeli nemški poslanci pogovor in ga jutri nadaljujejo. Češki poslanci imajo pogovor jutri zjutraj. V političnih krogih se sodi, da te pravne konference ne privedejo do sprave.

Dunaj, 2. jan. Soprog bivšega justičnega ministra Spens-Booden-a je danes umrla.

Dunaj, 2. jan. Danes je avstro-ogrska banka izdala prve bankovce po 1000 kron.

Dunaj, 2. jan. Vest, da se pomnože nižjeavstrijska deželnozbornoška mesta, se ne potrjuje.

Dunaj, 2. jan. Glede nagodbe z Ogrsko javlja „Neue Freie Presse“, da se je doseglo sporazumljenje le v temeljnih točkah, o detajlih je pa treba še posvetovanja. Sporazumljenje se je doseglo vsled materijelnih koncesij, katere je Körber dal Ogrom.

Budimpešta, 2. jan. V Somna je pogorelo 130 hiš.

Draždane, 2. jan. Na saškem dvoru nameravajo otroka, katerega povije saška prestolonaslednica v Genfu, takoj

spraviti na saški dvor in ga vzgojiti, kakor druge prince in princezinje. Sv. oče je naročil saškemu princu Maksu, naj posreduje mej prestolonaslednikom in njegovo ženo. Papeževa kurija je dala navodilo, da se ne sme nikogar, ki je zapleten v znano afero poročiti.

Petrograd, 2. jan. Iz Bachuma se poroča, da je pri nesreči v premogovniku bilo 58 oseb mrtvih. Od oseb, ki so rešene, jih je nekaj bilo pet dni zasutih v rovu.

Poslano.

»Zgodnja Danica«, Blaznikovega založništva, preneha s tem svojim dosedanjim naslovom. A »Založništvo« — »Naznanilo p. n. g. naročnikom« v 52tem njenem listu 1902. l. se je s tem besedilom natisnilo brez vrednikovega znanja. Le prvi 3 odredki so njegovega peresa; toda med 1. in 2. je izpuščen »Danicini« sedanjim naročnikom velevažni odstavek: »Zadnji list je to gorenjim naslovom.« — »Tudi »Zgodnja Danica« se je preživela«, piše »Založništvo« v svojem »Naznanilu« na dalje. — Temu uprav nasprotnega menenja podpisani naznanja prijujočim vsem č. s. trudnikom in naročnikom, naj mu bodo zvesti še v prihodnje. V naslovu premenjena — kohkor postava zahteva za ta slučaj — in tudi ceneja pride prav v isti obliki koj kmalu po novem 1903. letu na dan »Zgodnja Danica« naslednica: krepkeja še po vsebini in svežeja po vsem svojem kretanju — saj podpisani popolnoma prostimi rokami stori za njen razvoj od slej več, nego mu je to bilo do sedaj mogoče.

Da radi v označenem smislu priobčenega »Naznanila p. n. g. naročnikom« niseru praviloma podpisani temu zadnjemu 52temu »Zg. Danicini« listu 1902. leta kot odgovorni vrednik — jasnuje ob sebi.

Tomo Zupan.

Ilastnik in vrednik novega cerkvenega časopisa za Slovence — v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Čelsiju	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
31	9. zveč.	725.7	4.2	sl. zah.	jasno	
1	7. zjut.	729.1	1.0	sl. jzah.	oblačno	0.0
	2. popol.	731.6	2.1	sl. svzh.		
1	9. zveč.	732.9	0.8	sr. zah.	jasno	
2	7. zjut.	737.5	5.0	sl. jug.	megla	0.0
	2. popol.	738.6	2.4	brezvtr.	megla	

Srednja temperatura srede — 5.5°, normale — 2.6°
Srednja temperatura četrtika — 0.1°, normale — 2.7°.

Dunajska borza

dné 2. januarja

Skupni državni dolg v notah	101.40
Skupni državni dolg v srebru	101.30
Avstrijska zlata renta 4%	120.70
Avstrijska kronska renta 4%	100.85
Ogrska zlata renta 4%	120.30
Ogrska kronska renta 4%	98.45
Avstro-ogrske bančne delnice, 600 gl.	15.40
Kreditne delnice, 160 gl.	67.950
London viza	239.27 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. val.	117.02 1/2
50 mark	23.40
50 frankov (napoleonador)	19.05
Italijanski bankovci	95.25
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.

Vsem dotičnikom, kateri so se pogreba gospoda

Leopolda Tušarja,
c. kr. žgalniškega paznika v pokoju

vdeležili, izrekajo srčno zahvalo

Žalujoči ostali.

Idrija, 31. grudnia 1902.

Zahvala.

Ob priliki božičnice I in II. mest. slov. otroškega vrta dné 18. t. m. blagovolil je slav. občinski svet kakor vsako leto tudi letos podariti znatno podporo 600 K v napravo oblačil revnim otrokom teh dveh zavodov. Ker pa ta svota, radi prevelicega števila tu sem zahajajočih ubozih otrok — ne zadostuje, pokriti morali so se ostali izdatki z nabiranjem. Drage volje vročili so sledeči dobrotniki zdatne zneske podpisanima, in sicer:

Nj. prevz. gosp. knezoškof dr. Anton Bon. Jeglič 10 K, milost. gospa županja Milica Hribarjeva 10 K, veleč. gosp. prof. Ivan Gojzda 10 K, gosp. Ivan Knez, veletržec 10 K, gospa L. Pirčeva 6 K, veleč. gospod trnovski župnik Vrhovnik 5 K, gospa M. Dolenceva 5 K, gospod. A. in K. Gnjezda 4 K, gospa J. Maly 4 K, gospa J. Velkavrh 4 K, gospa A. Skaberné 4 K, gospod. Weissner 2.60 K, gospa M. Černe 2 K, gospa Jeglič 2 K, gosp. dr. Lovro Požar 2 K, slava Senti-peterska podružnica sv. Cirila in Metoda 24 K po gospej Trček, nabranih med č. odborci, istotako tudi Senti-lavsko - franciskanska ženska podružnica po g. Franji dr. Tavčarjevi 20 K in Senti-jakobsko - trnovska podružnica po gospej Ivani Supancičevi 17 K.

Slavnemu občinskemu svetu, kakor tudi vsem tu navedenim požrtvovalnim darovateljem, in čast. učil zboru mest. dekliške šolrednice, zlasti njega t. č. voditeljci gospod. Marovtovi za nje trud pri nakupovanju se v imenu obdarovanih otrok najiskrenejše zahvaljujeta

Zofija Grum Marija Jerina

voditeljci I. in II. mest. slov. otroškega vrta

Izjava.

1462 1—1

Jaz podpisani **Franc Cerar**, lesni agent v Ljubljani, **preklicujem in obžalujem** s tem vse **razžaljive vesti**, katere sem govoril zoper svojega prejšnjega gospodarja, lesnega trgovca **Antona Deghenghi-ja** v Ljubljani, ter izjavljam, da nikdar nisem imel ter tudi danes nimam prav nobenega poverda dvomiti o popolnem poštenju ter strogi trgovski solidnosti imenovanega gospoda.

V Ljubljani, dné 31. grudnia 1902.

Franc Cerar.

Na prodaj je:

1000 divjih kostanjev za drevored. Visoki so po 250 cm do 320 cm s krono po jtko nizki ceni. Ravno tako se tudi dobé razna sadna drevesca. Cena se poizvé pismeno ali osebno.

Jakob Pintar,

sadjerejec

pri Sv. Tomažu št. 26, pošta Škofja loka
1440 2—1 (Gorenjsko)

Razpis

dovršbe mizarskega dela pri stavbi Gospodarskega društva v Trnovem na Notranjskem.

Delo je sledeče: Dovršiti je okoli 60 notranjih oken (Fügelnov), ravno toliko vrat in okoli 200 metrov v podstrešji tlaka in 60 stebrov za vrata (Thürstücker). Les kakor vse železje je že preskrbljeno. Oddaje se le delo.

Pismene ponudbe je vposlati

do 15. januarja 1903

na omenjeno društvo, kjer se dobé tudi pojasnila.

1471 2—1

Oklopju slična barva za zidovja, katere boja je nespremenljiva, stalna, novitna tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkrsljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim mojstrom, hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopinjega zidovja. Edina prodaja pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 524 10 11—

Tesarjev

nekoliko, dobrih delavcev, se bode za trajno dejo v Istri sprejelo dné 6. ali 7. t. m. Več pové upravništvo »Slovenca«.

5 3—1

Primerno darilo!

Zrebanje nepreklicno
15. januarja 1903.

Glavni dobitek
Kron 40.000 Kron

Umetn. obrtn. društva srečke
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani. 142 7

Najlepšo luč

dobite z rabo tržaškega „Kaiser-Kronen“ kristalnega olja (varnostni petrolej)

Prednosti: absolutno bel plamen, gori brez duha in je nevnetljiv.

V izvirnih posodah konvah po 15 kg kilogram 56 vin.

Zastave za posodo se ne zahteva.

Naročila na deželo se izvrše v zabojih z dvema posodama franko zaboj.

Da drobno liter 48 vin.

1405 5

Zaloga za Kranjsko pri MIH. KASTNER-ju, Ljubljana.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 144